Lietas Nr. A420302115
Lietas arhīva Nr. A42-00808-16/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 21.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

lietā ar līdzpieteicējiem /pers. A/ un /pers. B/ un atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicināto iestādi Rīgas domes Finanšu departamentu,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz /pers. A/ un /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes Finanšu departamenta 2015.gada 1.septembra lēmuma Nr.DF-15-16-ap/1.8 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde ar 2015.gada 10.jūlija sākotnējo lēmumu Nr.PIP-15-9071-nd/8-2 nolēma: 1) atcelt Rīgas domes Finanšu departamenta 1999.gada 11.janvāra rīkojumu Nr.6 „Par lietošanas mērķu apstiprināšanu" daļā, ar kuru zemes vienībai /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs A/, platība 89 m^2 (turpmāk - zemes vienība), noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis; 2) noteikt nekustamā īpašuma lietošanas mērķi zemes vienībai nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupu 07 „Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme", kodu 0702 „Trīs, četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve".

Līdzpieteicēji /pers. A/ un /pers. B/ sākotnējo lēmumu apstrīdēja Rīgas domes Finanšu departamentā (turpmāk – Departaments).

Departamenta direktore ar 2015.gada 1.septembra lēmumu Nr.DF-15-16-ap/1.8 nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu.

[2] Nepiekrītot Departamenta lēmumam, līdzpieteicēji vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, pamatojot to ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Līdzpieteicēju īpašumā /adrese/, kadastra apzīmējums /numurs A/, nav notikusi fakta maiņa vai darbības, kas būtu par pamatu īpašuma mērķa maiņai, atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 23.jūnija noteikumiem Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" (turpmāk - Noteikumi Nr.496).

[2.2] Kadastra informācijas sistēmas būves pamatdatos norādītais stāvu skaits četri nenorāda, ka līdzpieteicēju īpašumā ir četru stāvu ēka, jo atbilstoši zemesgrāmatas ierakstam namīpašums ir 2-stāvu dzīvojamā ēka (saskaņā ar inventarizācijas dokumentiem liters Nr.1 ar jumta izbūvi). Iegūstot nekustamo īpašumu līdzpieteicējiem, atbilstoši vēsturiskajiem notariālajiem aktiem un zemesgrāmatas ierakstiem, ir tiesiskā paļāvība, ka līdzpieteicējiem pieder nekustamā īpašuma domājamās daļas 2-stāvu dzīvojamā ēkā.

Tādējādi zemes vienībai nepamatoti noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķi: grupas 07„Daudzīvokļu māju un būves zemes kodu 0702 „Trīs, četru un piecu stāvu māju daudzdzīvokļu māju apbūve".

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 29.oktobrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Departaments pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, balstoties uz lēmumā minētajiem argumentiem.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot procesa dalībnieku lietā sniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 3.panta pirmajai daļai, nekustamā īpašuma valsts kadastrs (turpmāk - kadastrs) ir vienota uzskaites sistēma, kas, realizējot administratīvus, organizatoriskus un tehnoloģiskus procesus, nodrošina datu iegūšanu par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, to objektiem, zemes vienības daļām un to īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem, lietotājiem, nomniekiem, kā arī minēto datu uzturēšanu un izmantošanu.

Minētā panta trešā daļa noteic, ka kadastra informācijas sistēma ir valsts informācijas sistēma, kas satur oficiālus kadastra datus. Tās pārzinis un turētājs ir Valsts zemes dienests.

Tāpat Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 6.panta otrā daļa noteic, ka kadastra informācijas sistēmas dati par personu, īpašuma sastāvu vai

nekustamā īpašuma objektu līdz izmaiņu ierakstīšanai zemesgrāmatā var atšķirties no zemesgrāmatu datiem, ja tie neietekmē zemesgrāmatā nostiprinātās tiesības uz nekustamo īpašumu. Šajā gadījumā nekustamā īpašuma formēšanai, kadastrālai vērtēšanai un nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanai izmanto kadastra informācijas sistēmas datus.

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9.panta pirmo daļu zemes vienībai un zemes vienības daļai vai plānotai zemes vienībai un zemes vienības daļai nosaka nekustamā īpašuma lietošanas mērķi un lietošanas mērķim piekrītošo zemes platību. To atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajai izmantošanai vai likumīgi uzsāktajai izmantošanai, izņemot likumā minētus gadījumus, nosaka vietējā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā atrodas konkrētā zemes vienība (tās daļa).

Noteikumu Nr.496, kas izdoti uz minētā likuma 9.panta trešās daļas pamata un citastarp reglamentē nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtību, 2.punktā paredzēts, ka nekustamā īpašuma lietošanas mērķi kadastrālās vērtēšanas vajadzībām nosaka atbilstoši detālplānojumam, vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzsāktai zemes vai būves pašreizējai izmantošanai.

Atbilstoši Noteikumu Nr.496 3.punktam lietošanas mērķi reģistrē Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, lai sabiedrība tiktu nodrošināta ar aktuālu kadastra informāciju par visiem valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, un to varētu izmantot citastarp nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas plānošanai un nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai, kā to paredz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 2.pants un 8.panta 3.un 4.punkts.

Noteikumu Nr.496 17.punkts reglamentē gadījumus, kad tiek ierosināta lietošanas mērķa maiņa (ko saskaņā ar noteikumu 18.punktu var darīt arī pašvaldība), proti, citastarp, lietošanas mērķi var ierosināt mainīt, ja iepriekš likumīgi noteiktais lietošanas mērķis un tam piekrītošā zemes platība neatbilst šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām.

Arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) līdzīgā lietā ir secinājis, ka nekustamā īpašuma lietošanas mērķa noteikšanā tiek ņemts vērā attiecīgā nekustamā īpašuma lietošanas veids, kam ir jābūt saskaņā ar teritorijas plānošanas dokumentos noteikto un atbilstošam īpašuma paredzētajai (plānotajai) funkcijai. Šādā veidā tiek panākts, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir ietverti aktuāli (faktiski) dati par katru nekustamo īpašumu, kuru var izmantot citastarp īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā vai nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai (sk. Augstākās tiesas 2011.gada 16.novembra sprieduma lietā SKA-499/2011 8.punktu).

Tātad no minētajām tiesību normām secināms, ka vienīgā objektīvā un izmantojamā informācija par nekustamo īpašumu, tai skaitā nekustamā īpašuma formēšanai, kadastrālajai vērtēšanai un nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanai, ir informācija, kas ir iekļauta kadastra datos. Tādējādi nekustamā īpašuma lietošanas mērķim ir jābūt atbilstošam kadastrā iekļautajai informācijai.

[7] Noteikumu Nr.496 18.punkts noteic, ka lietošanas mērķa noteikšanu vai maiņu šo noteikumu 16.vai 17.punktā minētajos gadījumos mēneša laikā ierosina nekustamā īpašuma īpašnieks vai, ja tāda nav, – tiesiskais valdītājs, valsts vai vietējās pašvaldības zemei – tās lietotājs vai, ja tāda nav, – nomnieks. Lietošanas mērķa noteikšanu vai maiņu var ierosināt arī valsts vai pašvaldības institūcija.

Arī Augstākā tiesa ir atzinusi, ka pašvaldībai ir jābūt tiesiskiem līdzekļiem, lai labotu situāciju arī gadījumā, ja īpašnieks nevēršas ar iesniegumu lietošanas mērķa maiņai (sk. Augstākās tiesas 2011.gada 16.novembra sprieduma lietā SKA- 499/2011 8.punktu).

Tādējādi tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, kad pašvaldība konstatēja nekustamā īpašuma lietošanas mērķa neatbilstību kadastrā esošajiem datiem, tā pamatoti lietošanas mērķa maiņu ierosināja pati pēc savas iniciatīvas.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka atbilstoši kadastra datiem uz zemes vienības Nr./numurs/atrodas 3-stāvu dzīvojamā ēka, būves kadastra apzīmējums /numurs B/, galvenais lietošanas veids – triju vai vairāku dzīvokļu mājas (ēkā 6 dzīvokļi un koplietošanas telpas (lietas 47.lapa).

Tāpat Valsts zemes dienesta Rīgas reģionālās nodaļas Rīgas biroja Kadastra daļas Būvju sektors 2015.gada 8.jūlijā elektroniski sniedzis informāciju, ka dzīvojamā ēkā, kadastra apzīmējums /numurs B/, uz 1999.gada 11.janvāri, atbilstoši 1997.gada 18.februāra tehniskās inventarizācijas datiem, bija 3 virszemes stāvi un pagrabstāvs un ēkā atradās 6 dzīvokļi (Nr. l, 2, 3, 5, 6, 7) (lietas 43.lapa).

Tādējādi secināms, ka jau Rīgas domes Finanšu departamenta 1999.gada 11.janvāra rīkojuma Nr.6 „Par lietošanas mērķu apstiprināšanu" pieņemšanas brīdī uz zemes vienības atradās 3-stāvu dzīvojamā ēka, būves kadastra apzīmējums /numurs C/, kurā bija 6 dzīvokļi.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanu 1999.gadā reglamentēja Ministru kabineta 1998.gada 5.maija noteikumi Nr.166 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija" (zaudējuši spēku ar 2001.gada 1.jūliju) un, atbilstoši šo noteikumu prasībām, zemes vienībai, uz kuras atradās daudzstāvu (daudzdzīvokļu) ēka, atbilda nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas 07 „Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas" kods 071102 „daudzstāvu (daudzdzīvokļu) namu apbūve", kas atbilstoši šobrīd spēkā esošajos Noteikumos Nr.496 paredzētajam atbilst lietošanas mērķu grupai 07 „Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme", kodam 0702 „Trīs, četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve".

Tādējādi secināms, ka zemes vienībai ar Rīgas domes Finanšu departamenta 1999.gada 11.janvāra rīkojumu Nr.6 „Par lietošanas mērķu apstiprināšanu" noteiktais nekustamā īpašuma lietošanas mērķis neatbilda ne uz zemes vienības esošajai apbūvei, ne arī Ministru kabineta 1998.gada 5.maija noteikumu Nr.166 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija" prasībām.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka, ņemot vērā faktisko situāciju dabā un aktuālos kadastra datus, pašvaldībai bija jākoriģē nekustamā īpašuma lietošanas mērķu atbilstība kadastra datiem, nosakot lietošanas mērķu grupu 07 „Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme", kodu 0702 „Trīs, četru un piecu stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve".

[9] Līdzpieteicēji pieteikumā atsaukušies uz tiesisko paļāvību, ka, atbilstoši vēsturiskajiem notariālajiem aktiem un zemesgrāmatu ierakstiem, viņiem pieder nekustamā īpašuma domājamās daļas divu stāvu ēkā.

Izvērtējot minēto argumentu, tiesa to noraida kā nepamatotu, jo kā izriet no kadastra informācijas sistēmā reģistrētajiem datiem, uz zemes vienības atrodas trīs stāvu ēka. Savukārt gadījumā, ja līdzpieteicēji uzskata, ka kadastra informācijas sistēmā reģistrētās ziņas ir nepareizas vai neatbilstošas, līdzpieteicējiem ir jāierosina kadastra objekta datu aktualizācija kadastra informācijas sistēmā. Tikai pēc datu aktualizācijas kadastra informācijas sistēmā līdzpieteicēji var ierosināt zemes lietošanas mērķa maiņu.

[10] Administratīvā procesa likuma 62.panta otrās daļas 3.punkts noteic, ka personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta.

Ņemot vērā, ka nekustamajam īpašumam iepriekš noteiktais lietošanas mērķis neatbilda kadastra informācijas sistēmā esošajai informācijai, tad konkrētajā gadījumā līdzpieteicēju viedoklim nav izšķirošas nozīmes. Konkrētajā gadījumā nav svarīgi, vai līdzpieteicēji piekrīt lietošanas mērķa maiņai vai nē, proti, pieteicēju vēlme atstāt nekustamajam īpašumam lietošanas mērķi, kas neatbilst kadastra datiem un viņu sniegtie paskaidrojumi nevar ietekmēt pašvaldības pienākumu saskaņot nekustamā īpašuma lietošanas mērķi ar kadastra informācijas sistēmā fiksēto patieso situāciju dabā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā līdzpieteicēju uzklausīšana pirms lēmuma par nekustamā īpašuma lietošanas mērķa maiņu

pieņemšanas bija neadekvāta, proti, līdzpieteicēju viedokļa neuzklausīšana nav atzīstama par procesuālu pārkāpumu, kura dēļ būtu atceļams pārsūdzētais lēmums.

[11] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nekonstatē pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, līdz ar to līdzpieteicēju pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ un /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes Finanšu departamenta 2015.gada 1.septembra lēmuma Nr.DF-15-16-ap/1.8 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska